

VERSLAG

Thematische Werkgroep 1
OSLO Cultureel Erfgoed Iteratie

INHOUD

Inhoud	1
1. Praktische Info	2
1.1 Aanwezigen	2
1.2 Agenda	3
2. Introductie	4
2.1 Samenvatting van de business werkgroep	4
2.2 Plan van aanpak iteratie	4
2.3 Gedane stappen en tussentijdse bevindingen	4
3. Het sneuvelmodel	5
4. Datavoorbeelden	9
5. Het volledige sneuvelmodel	10
6. Volgende Stappen	12
6.1 Volgende werkgroepen	12
6.2 Contactgegevens	12

1. PRAKTISCHE INFO

- Datum: 22/10/2024 (13:00-16:00)
- Locatie: Microsoft Teams

1.1 AANWEZIGEN

- Digitaal Vlaanderen:
  - o Jitse De Cock
  - o Louise Ysewijn
- Departement Cultuur, Jeugd en Media:
  - o Filip Borloo
- Meemoo:
  - o Astrid Vergauwe
- Archiefpunt:
  - o Jelle Kleevers
  - o Marek Fenner
- Agentschap Onroerend Erfgoed:
  - o Koen Van Daele
- Stad Gent:
  - o Annelies Valgaeren
- Vlaamse Erfgoedbibliotheken:
  - o Jeroen Cortvriendt
- MoMu:
  - o Tobias Hendrickx
- Stad Antwerpen:
  - o Ron Van den Branden
- VUB:
  - o Ellen Soetens
- Universiteit Gent:
  - o Vincent Ducatteeuw
- Instituut voor Sociale Geschiedenis:
  - o Chloë Van Gelder
- Kim Robensyn
- Archief en Documentatiecentrum voor het Vlaams Nationalisme:
  - o Tom Cobbaert
- Centrum voor Agrarische Geschiedenis:
  - o Diantha Osseweijer
- Digipolis:
  - o Michaël Meersmans

1.2 AGENDA

13u05 – 13u20	Introductie en uitkomst Business Werkgroep
13u20 – 13u30	UML
13u30 – 14u30	Storyline: museaal object basisregistratie
14u30 – 15u20	Volledig (sneuveld) implementatiemodel
15u20 – 15u40	Verzoek voorbeelden
15u40 – 15u50	Q&A en volgende stappen

2. INTRODUCTIE

2.1 SAMENVATTING VAN DE BUSINESS WERKGROEP

- Use cases werden overlopen en aangevuld
- Er is nood aan voorbeelden uit verschillende domeinen (archief, publicatie, immaterieel, onroerend, museaal, ...) om het model af te toetsen
- Data-uitwisseling moet gebeuren op hoogst mogelijke niveau, zolang de semantiek duidelijk is
- Alles wat te maken heeft met rechten zal high-level blijven
- De beheerder van de data primeert over andere rollen (juridische eigenaar, beheerder, etc.)
- Historiek van de data is interessant maar niet urgent.
- Identifiers hebben een plaats in een implementatiemodel

2.2 PLAN VAN AANPAK ITERATIE

1. Starten vanuit de praktijk: welke informatie is nodig voor relevante data-uitwisselingen en wat is de ervaring met bestaande standaarden (incl. OSLO Cultureel Erfgoed)?
2. Starten vanuit de basisregistratie en maximaal hergebruik uit OSLO Cultureel Erfgoed en andere bestaande standaarden
3. Doel: ontwikkeling van een verstaanbare, bruikbare, breed toepasbare standaard OSLO Cultureel Erfgoed

Om dit laatste te realiseren wordt geopteerd voor de ontwikkeling van een implementatiemodel. Een implementatiemodel laat toe om verder te gaan dan semantiek en ook zaken zoals identifiers op te nemen of andere technische zaken (koppeling met DCAT, provenance, superklassen, etc.).

Bijkomend kan het implementatiemodel aangevuld worden met patronen die duidelijke richtlijnen geven afhankelijk van het type entiteit. Dergelijke dataprofielen of patronen geven aan welke velden moeten worden ingevuld en welke klassen geïntanceerd moeten worden.

2.3 GEDANE STAPPEN EN TUSSENTIJDSE BEVINDINGEN

Gedane stappen sinds de business werkgroep

- Afstemming over implementatie Collectie van de Gentenaar
- Desk research (bijkomende documentatie aangeleverd door MSK Gent)
- OSLO mapping van de basisregistratie van een schilderij die door Meemoo gedaan werd als startpunt
- Opstellen (sneuveld) implementatiemodel Cultureel Erfgoed Basisregistratie (naam onder voorbehoud)
- Afstemming gepland met Antwerpen

Tussentijdse bevindingen

- Het is niet wenselijk/ mogelijk om alles op niveau van Entiteit te zetten en aan CIDOC-CRM als basis vast te houden.
- Basisregistratie kan mits kleine ingrepen ook high-level uitgewisseld worden.
- Uitbreiding van verschillende typering op Entiteitsniveau
- Zal duidelijker worden aan de hand van voorbeelden of er nood is aan meer specifieke concepten zoals Manifestatie, Expressie, etc.

We verwijzen naar slides 9-17 voor meer informatie.

3. HET SNEUVELMODEL

Het sneuvelmodel werd voorgesteld aan de hand van een concreet datavoorbeeld. Het betreffende datavoorbeeld, een museaal object, vormt het startpunt voor de opbouw van het sneuvelmodel aan de hand van de basisregistratie. In de volgende werkgroepen zullen datavoorbeelden uitgewerkt worden voor andere domeinen binnen de cultureel erfgoedsector (bv. Immaterieel erfgoed, onroerend erfgoed, archieven, publicaties, tentoonstellingen, etc.). Op basis hiervan kan het huidige sneuvelmodel verder aangepast/uitgebreid worden.

STORYLINE

Het museaal object dat als voorbeeld gebruikt werd om het sneuvelmodel voor te stellen, is een schilderij, genaamd het *Portret van Marguerite Van Mons*. Onder het schilderij staat een overzicht van de informatie uit de basisregistratie van dit object. De informatie is deels afkomstig van de [website](#) van het Museum voor Schone Kunsten Gent en deels fictief. De mapping is gebaseerd op de [bestaande mapping](#) van het object op OSLO Cultureel Erfgoed Object en Event door MeeMoo.

Veld basisregistratie	Voorbeeld	OSLO sneuvelmodel mapping
-----------------------	-----------	---------------------------

Naam bewaarinstelling	Museum voor Schone Kunsten Gent	Organisatie.voorkeursnaam
Waarde objectnummer	1979-C	Entiteit.Identifier. identifier
Bron objectnummer	MSK Gent	Entiteit.Identifier. toegekendDoor
Objectnaam (term)	Schilderij	MensgemaaktObject. Classificatie.toegekendType
Hoofdmotief (term)	Kind (vooraanzicht)	MensgemaaktObject.beeldtUit > Entiteit
Afgebeeld concept (term)	Meisje	MensgemaaktObject.gaaitOver > Entiteit.type
Afgebeelde persoon (naam)	Marguerite van Mons	MensgemaaktObject.beeldtUit
Afgebeelde locatie (naam)	Gent	MensgemaaktObject.beeldtUit
Afgebeelde gebeurtenis (naam)	De plechtige communie van M	MensgemaaktObject.beeldtUit
Titel	Portret van Marguerite van Mons	MensgemaaktObject.titel
Korte beschrijving	Portret van een 10-jarige meisje genaamd, kort na de dood van haar moeder. Olie op doek schilderij van de Belgische schilder Théo van Rysselberghe.	Entiteit.beschrijving
Naam vervaardiger	Théo van Rysselberghe	Persoon.voornaam & Persoon.achternaam
Begindatum	1886	Entiteit.creatie.Creatie > Creatie.Periode.begin
Einddatum	1886	Entiteit.creatie.Creatie > Creatie.Periode.einde
Materiaal (term)	Olieverf	Entiteit.materiaal
Toestand (term)	Goed	Entiteit.Conditie.type
Afmeting (beschrijving)	Hoogte	Entiteit.Dimensie.type
Afmeting (waarde)	89,5	Entiteit.Dimensie.waarde
Afmeting (eenheid)	cm	Entiteit.Dimensie.eenheid
Verwervingsmethode (term)	Schenking	Verwerving.type of Verwering.gebruikteTechniek
Verwervingsdatum	1979	Verwerving.tijd
Verwervingsbron (naam)	Emile Van Mons	Verwerving > Agent > Persoon.voornaam Verwerving > Agent > Persoon.achternaam
Aankoopprijs verwerving (bedrag)	25	Aankoop.heeftVerkoopsprijs
Aankoopprijs verwerving (valuta)	frank	Aankoop.heeftVerkoopsprijs
Huidige standplaats	A-594-C	MensgemaaktObject.locatie

Voor een visuele voorstelling van de mapping verwijzen we naar slides 34-50.

Feedback bij het overlopen van het sneuvelmodel:

- **Opmerking basisregistratie:** De basisregistratie is een set van datavelden die gebruikt worden om het beheer van museale objecten te optimaliseren. Dit is een intern proces. Dit gaat niet over het publiceren van data op een website of het noodzakelijk uitwisselen van deze data met andere organisaties. De basisregistratie werd als basis voor het sneuvelmodel gebruikt omdat dit data is waarvan men weet dat ze bestaat in de sector.
  - Dit is belangrijk om te kaderen aangezien sommige data in dit voorbeeld niet bedoeld zijn om met het publiek of andere organisaties te delen. (bv.exacte locatie, kostprijs, informatie m.b.t. verwerving, ...)
  - De OSLO standaard kan dan gebruikt worden om te implementeren in de uitwisseling tussen collectiebeheersystemen of erfgoeddatabanken bijvoorbeeld, waarbij de data die men wil uitwisselen met andere organisaties eenvoudig gemapt kan worden op de standaard.
- **Locatie:** Voor onroerend erfgoed zal het belangrijk zijn om ook op een andere manier de locatie van het object te kunnen beschrijven/uitwisselen dan enkel met een string, zoals in het datavoorbeeld.
  - We kunnen ervoor zorgen dat locatie in het implementatiemodel op verschillende manieren opgevangen wordt: aan de hand van een adres of geodata, alsook met een simpele string. In de patronen kan dan uitgeschreven worden voor welk type cultureel erfgoed welke klassen en attributen gebruikt moeten worden.
  - Dit moet ook even afgetoetst worden met hoe dit geïmplementeerd werd voor de Collectie van de Gentenaar: https://data.collectie.gent/entity/archiefgent:MA_SCMS_PBK_1555.
- **Tijd:** Als je het datatype "DateTime" gebruikt, klopt het niet dat je enkel een jaartal kan meegeven. Dat zou betekenen dat je iets in de aard van "01-01-1900 00:00:00" krijgt. Dit is niet altijd gemakkelijk om te *parsen* en kan dus aanleiding geven tot implementatie problemen.
  - In veel gevallen kan zelfs niet tot op 100 jaar nauwkeurig gezegd worden wanneer een cultureel erfgoed ding gecreëerd werd.
  - De leidende standaard om dit te modelleren is EDTF. Echter is die minder geschikt voor heel exacte tijdsbepalingen, die je bij meetgegevens bijvoorbeeld wel zal hebben. Binnen OSLO zal je de twee dus nodig hebben.
- **Tijd > Periode:** Kan je een periode enkel typeren aan de hand van een begin- en einddatum/jaartal of kan je periodes ook benoemen, zoals "19de eeuw" of "barok"?
  - Dit is momenteel geen onderdeel van de basisregistratie, maar wordt in de praktijk wel veel gebruikt, zeker voor kunstwerken en archeologische objecten. We zouden hiervoor een uitbreiding kunnen voorzien in het model en bijhorende patronen.

- Er kan hierbij nog een onderscheid gemaakt worden tussen periodes (vb. 19de eeuw, middeleeuwen), stijlen (vb. Barok, Renaissance) en culturen (vb. Latijnen, Hallstatt). Die laatste twee zijn vaak een combinatie van plaats- en tijdsaanduidingen.
  - Vaak is het een uitdaging om één datering of stijl te koppelen aan een cultureel erfgoed object. Voor een kerk bijvoorbeeld kan het zijn dat die origineel Romaans was, later gerenoveerd is in Gotisch en dat het interieur bestaat uit verschillende stukken, waaronder een barok altaar uit een nog latere periode.
- **Materiaal:** Waarom is dit een verplicht attribuut en de meeste andere attributen van Entiteit niet?
  - Dat komt simpelweg omdat het in CIDOC ook een verplicht attribuut is. We kunnen hier wel nog mee spelen in het implementatiemodel.
  - Materiaal is geen relevant attribuut voor onroerend erfgoed en publicaties. Die zo goed als altijd “baksteen” of “papier” zijn.
- **Materiaal, Conditie:** Je zal dit niet in zijn volledige complexiteit kunnen vatten met een attribuut dat 1-op-1 gelinkt is aan het object. Bij hedendaagse kunst zijn vaak verschillende materialen gecombineerd, of gebruikt doorheen de tijd. En de Conditie van een object kan op verschillende manieren beoordeeld worden en ook evolueren doorheen de tijd.
- **Verwerving:** Kan er ook een ID gebruikt worden om te verwijzen naar de schenker, in plaats van een voor- en achternaam?
  - Dit kan door het attribuut “identificator” van de klasse Organisatie te gebruiken.
- **Bewaarinstelling:** Er zijn verschillende organisaties van belang voor cultureel erfgoed:
  - Eigenaar/beheerder. In sommige gevallen kan het dat er onderscheid gemaakt kan worden tussen een juridische eigenaar en beheerder.
  - Bewaarder. Deze is vooral relevant in het kader van bruikleen.
- **Data verantwoordelijke:** De databeheerder zal in de meeste gevallen één van de bovenstaande instanties zijn. Tijdens de business werkgroep bleek dat deze instantie heel nuttig is om te kennen. Via DCAT zal bekeken worden hoe we deze mee kunnen nemen in het implementatiemodel.
  - Soms gebeurt het dat een organisatie de beheerder is van een dataset, maar niet van individuele records. I.e., een dataset wordt door de organisatie beschikbaar gesteld, maar wijzigingen aan specifieke records worden niet door diezelfde organisatie gedaan.
- **Identificator:** Als een object in bruikleen is, zullen er waarschijnlijk meerdere ID's van toepassing zijn. Welke ID wordt er dan verwacht als deel van de basisregistratie?
  - Aan een object kunnen in het OSLO model in elk geval meerdere ID's toegekend worden, die al dan niet toegekend zijn door verschillende organisaties.
- **Vervaardiger:** Voor sommige cultureel erfgoedobjecten bestaat er geen 1-op-1 relatie tussen de vervaardiger en het object. Voor publicaties bijvoorbeeld zijn er altijd meerdere

personen betrokken (bv. Schrijver, vertaler, illustrator, ...). Er is dan ook nood aan het specificeren van de rol van de betrokken personen.

- Voor onroerend erfgoed is dit niet altijd geweten. Daar moet bij de kardinaliteit in het implementatiemodel rekening mee gehouden worden.
  - Om een rol toe te kennen aan een persoon waren tot nu toe steeds kunstingrepen nodig. Er zit bepaalde logica in het applicatieprofiel die dit moeilijk maakt.
  - We kunnen hiervoor een associatieklasse toevoegen. Er moet voor gezorgd worden dat meerdere rollen aan één persoon gekoppeld kunnen worden.
- **Afgebeelde elementen:**
    - Dit kunnen we aftoetsen met de manier waarop het bij Linked Art gedaan wordt: <https://linked.art/model/object/aboutness/>. De vraag is natuurlijk of dit ook past voor publicaties, archieven, onroerend en immaterieel erfgoed.

4. DATAVOORBEELDEN

Het sneuvelmodel dekt de basisregistratie van een museaal object. Tijdens de volgende werkgroepen is het de bedoeling om op een gelijkaardige manier voorbeelden af te toetsen uit andere domeinen van de cultureel erfgoedsector, i.e., immaterieel erfgoed, tentoonstellingen, archiefobjecten, onroerend erfgoed, en publicaties. Tijdens de werkgroep werd alvast een voorstel gedaan voor een datavoorbeeld uit elk van deze domeinen. De participanten kregen de kans om te bevestigen dat dit een representatief, voldoende complex, voorbeeld is voor het betreffende domein, of om een ander voorstel te doen.

Domein	Concreet voorbeeld
Museaal object	Portret van Marguerite Van Mons
Immaterieel erfgoed	Gentse feesten
Tentoonstelling	Stad in oorlog expo (link)
Archiefobject	Collectie bladmuziek van het Stadsarchief Tongeren (link)
Onroerend erfgoed	Onze-Lieve-Vrouwekathedraal (link)
Publicatie/ bibliotheek	Het verdriet van België, Hugo Claus

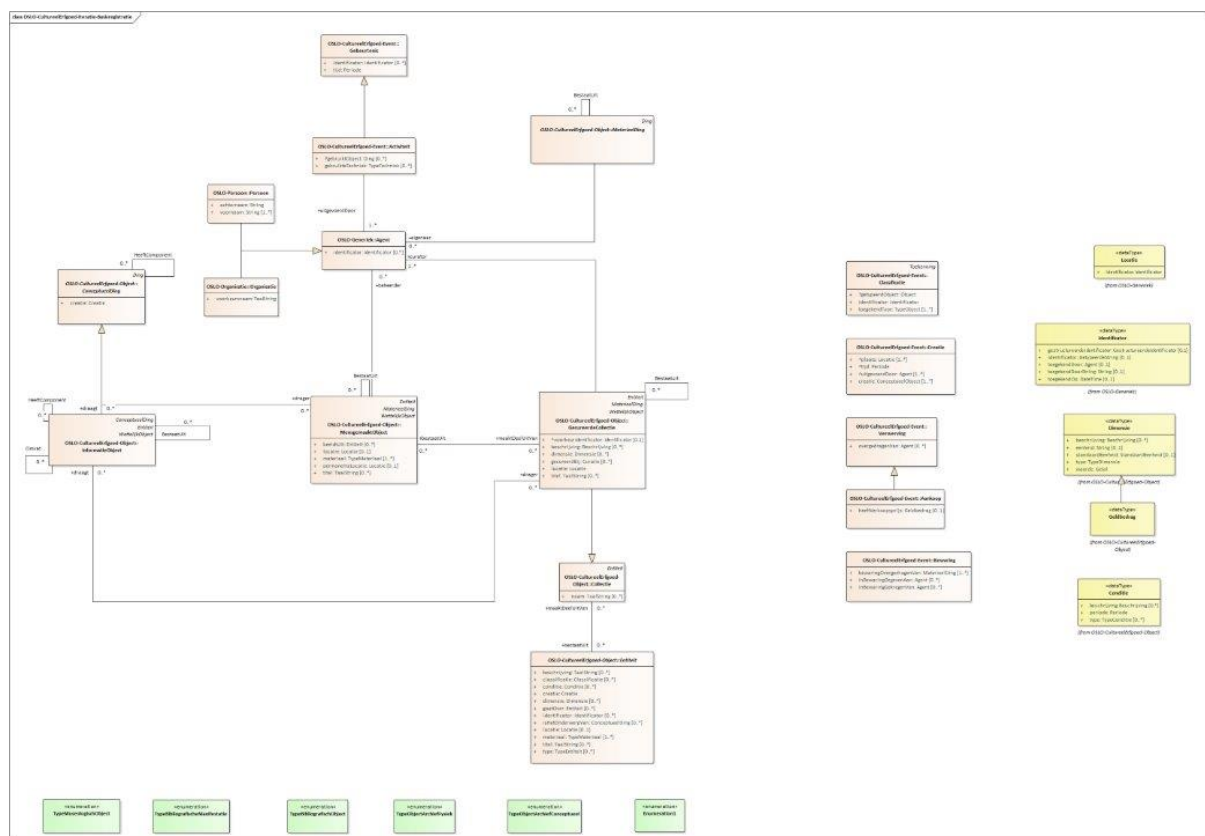
Feedback:

- Indien voor bovenstaande voorbeelden nood is aan bijkomende klassen, is het aangewezen om de mapping van LRMoo en CIDOC-CRM eens onder de loep te nemen. Hierin werden een aantal klassen van CIDOC-CRM en het oorspronkelijke FRBR geschrapt en hernoemd.
- **Publicatie:** liever een vertaling van een boek als voorbeeld gebruiken.
- **Archiefobject:** Dit is geen typisch voorbeeld van een archiefobject, aangezien hierbij bladmuziek uit verschillende collecties werd samengevoegd tot een Stadsarchief. We kunnen op de archiefbank een ander voorbeeld vinden, waarbij het archief afkomstig is van één bepaalde archiefvormer (persoon of organisatie).

- **Onroerend erfgoed:** De Onze-Lieve-Vrouwekathedraal is een relatief simpel voorbeeld, waarin een aantal complexiteiten niet gevat worden. Er wordt in de eerste plaats gedacht aan het Gravensteen. Dit onroerend erfgoed is meer dan 1000 jaar oud en heeft door de geschiedenis heen heel wat verschillende bestemmingen gehad, zoals een fabriek, een gevangenis, een kasteel.
  - Indien de huidige versie van het datamodel (inclusief technische specificatie en URI's) voor de volgende werkgroep gedeeld kan worden, ziet Koen het ook wel zitten om zelf al eens een voorbeeld te mappen. -- Er zal gezorgd worden voor een testpublicatie.

5. HET VOLLEDIGE SNEUVELMODEL

Als laatste onderdeel van de werkgroep werd het volledige sneuvelmodel nog eens getoond en overlopen, om additionele feedback te verzamelen. Hieronder staan de voornaamste punten opgelijst:

- **Vraag:** De onroerend erfgoed databank is ooit begonnen als een boek. Dat maakt dat er voor het meeste onroerend erfgoed een korte beschrijving bestaat, alsook een uitgebreide beschrijving (bv. Vier A4 pagina's lang). Op dit soort uitgebreide beschrijvingen is ook auteursrecht van toepassing. Kunnen die ook beschouwd worden als InformatieObjecten? Zo ja, is het MensgemaaktObject niet enkel de drager van het InformatieObject, zoals het

momenteel in het sneuvelmodel staat. Het alternatief is dat dit (lange beschrijving) een extra attribuut van het MensgemaaktObject is.

- Voor andere objecten heb je dit soort langere beschrijvingen dan vaak eerder in een publicatie of een artikel in een Journal, dan rechtstreeks gelinkt aan het object in een databank.
- **Gecureerde collectie:** Het verschil tussen een gecureerde collectie vs. een collectie is dat die eerste ontstaat vanuit een duidelijk plan. Dit lijkt doorgaans wel van toepassing voor overheidsarchieven, maar niet voor private archieven, die meestal gewoon ontstaan en dan overgedragen worden. Datahub Antwerpen kwam ook uit op Linked Art om dit te modelleren. Daar wordt gebruik gemaakt van een “Set”, die meer van toepassing lijkt voor ons soort archieven dan “CuratedCollection”. (Zie <https://linked.art/model/archives/> en https://linked.art/model/profile/class_analysis/#overly-specific-classes)
  - We zullen de vergelijking eens maken om te beoordelen wat het meest geschikt is om te gebruiken binnen dit OSLO traject.
  - Zie ook RecordResource bij Records In Contexts, specifiek voor de modellering van archieven: https://ica.org/standards/RiC/RiC-O_1-0-1.html#RecordResource
- **MensgemaaktObject:** deze klasse is voor discussie vatbaar. In het huidige OSLO model wordt gesteld dat elk MensgemaaktObject een MaterieelDing is, maar wat dan met conceptuele objecten die ook mensgemaakt zijn, zoals een pdf bijvoorbeeld? Eenzelfde redenering kan gevolgd worden voor veel Conceptuele/InformatieObjecten. Er lijkt overlap te zitten tussen de twee gebruikte concepten.
  - **Publicaties:** Dit zijn eigenlijk conceptuele dingen waar meestal een verzameling van materiële objecten (drukken) aan gelinkt kan worden. Maar op zich is een materiële verschijningsvorm niet noodzakelijk.
  - Dit wordt mooi opgevangen in LRM. Daar heb je de evolutie van een werk naar een manifestatie en expressie: van een idee, tot iets wat uitgesproken is en een fysieke vorm kan aannemen. We zullen dit verder in detail bespreken wanneer het datavoorbeeld van de publicatie aan bod komt.
  - Interessant artikel over dit topic: <https://library.ifla.org/id/eprint/2130/1/074-riva-en.pdf>
- Hetgeen wat momenteel ook nog ontbreekt in het datamodel is hoe je een afbeelding van een object kan modelleren. Dit is bovendien niet helemaal hetzelfde als een kwalitatieve digitale reproductie of een record waar een volledige beschrijving van het object in staat.
  - Dit maakt wel deel uit van de velden die in het nieuwe charter opgelijst werden als zijnde belangrijk voor data-uitwisseling (net als periode en rol). Deze velden moeten tegen volgende keer ook toegevoegd worden aan het sneuvelmodel, als uitbreiding op de basisregistratie.
- Het is aangewezen om een testpublicatie te delen met alle stakeholders, zodat iedereen de tijd heeft om alle klassen en attributen nog eens op het gemak te bekijken en eventueel additionele feedback te bezorgen. De deadline hiervoor is dinsdag 12/11. Andere feedback mag gerust tijdens de volgende werkgroep gedeeld worden.

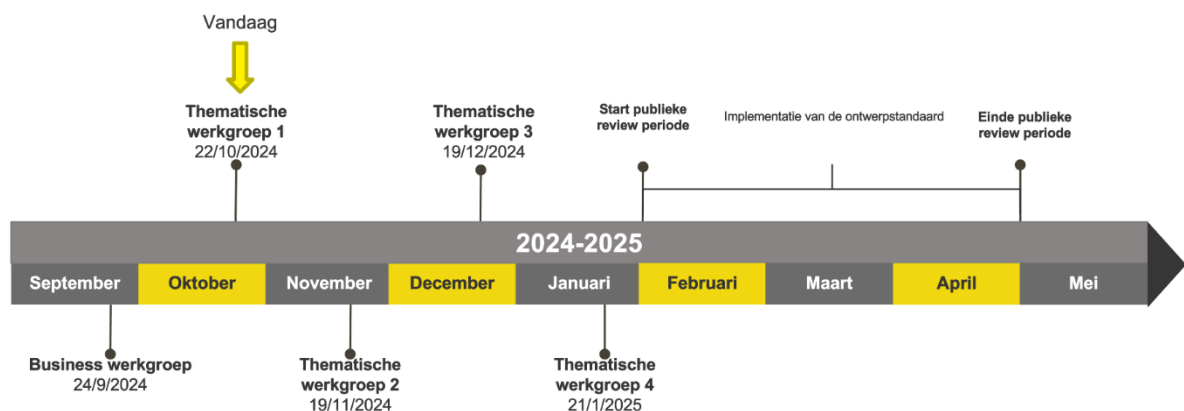
- Is het de bedoeling om de bestaande applicatieprofielen ook te herzien? Of zullen deze onveranderd blijven?
  - Het is niet de bedoeling om de applicatieprofielen volledig te gaan herzien. We zullen hier vooral nadenken in functie van het implementatiemodel en kunnen een aantal belangrijke toevoegingen/aanpassingen, zoals bijvoorbeeld het toevoegen van de klasse Aankoop, wel doorvoeren.

6. VOLGENDE STAPPEN

Een overzicht van de volgende stappen na de business werkgroep:

- Verwerking van de input van de brainstorm oefening
- Rondsturen van een verslag van deze werkgroep. Feedback is zeker welkom!
- Verder onderzoek en voorbereiding van de eerste thematische werkgroep

De tijdlijn voor dit traject:

6.1 VOLGENDE WERKGROEPEN

Indien u graag zou willen deelnemen aan één van de aankomende werkgroepen, kan u via de onderstaande link een overzicht van de workshops terugvinden en u ook zo inschrijven. De tweede thematische werkgroep zal plaatsvinden op 19/11/2024. Inschrijven kan [hier](#). Tijdens de tweede thematische werkgroep zullen er nieuwe cultureel erfgoed datavoorbeelden aan bod komen voor verdere analyse van het sneuvelmodel en zal er teruggekoppeld worden over de beschreven aanpassingsverzoeken.

6.2 CONTACTGEGEVENS

Feedback kan bezorgd worden aan het kernteam via volgende e-mailadressen:

- digitaal.vlaanderen@vlaanderen.be

- laurens.vercauteren@vlaanderen.be
- jitse.decock@vlaanderen.be
- louise.ysewijn@vlaanderen.be